

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput LXIX. Tribus præsertim modis acquiruntur beneficia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

digno, prætermisso notabiliter digniore, per se loquendo esse mortaliter illicitam, licet validam. S. Th. q. 63. a. 2. Banez ibid. & Doctores communiter. Semper enim Ecclesia grave patitur inde detrimentum: quandoquidem Ministros requirit, qui & vitæ sanctitate, & scientiâ, regendique industria cæteris antecellant. Est etiam collatio ejusmodi contra charitatem animarum, quarum tantò plures salvantur, quantò aptior ministeriis præficerecur. Porro non statim dignior est, qui doctior, vel sanctior, sed qui spectatis omnibus videtur futurus utilior Ecclesiis, vel officio melius fundatur.

566 Plures tamen limitant conclusionem, ut procedat in collatione beneficiorum habentium curam animarum, vel Ecclesiasticam jurisdictionem, vel administrationem magni momenti: secus in collatione beneficiorum simplicium, quam putant solum esse veniale peccatum, quando non fit per concursum, nec hujusmodi beneficia passim, sed semel aut iterum conferuntur minus digno. Videtur potest Lessius. Sed non acquiesco, quia justitia distributiva equidem lædatur in re gravi, sicut & cultus Dei, & Ecclesiæ ministerium, quod per digniorem notabiliter melius fieret, ut supponitur.

567 Certum est 3°. per accidens in certis casibus esse licitum conferre minus digno, digniori prætermisso. 1°. quando beneficium ex sua institutione, per Ecclesiam acceptatâ & confirmatâ, dandum est alicui ex certa familia vel oppido: tunc enim talis cæteris est præferendus, si dignus sit. 2°. quando non est liberum Collatori, vel Institutori, conferre alteri, vel alterum instituire, quam sibi præteritum à Patrono, si dignus sit: qui tamen illicitè præterit minus dignum, omisso digniori, saltem ad beneficium habens curam animarum, &c. quicquid dicat Diana parte 2. tr. 1. miscell. resol. 37.

568 Certum est 4°. intervenire etiam culpam mortalem in distributione officiorum sæcularium, dum prætermittuntur digniores, maxime si officia sint majoris momenti, & à quibus Respublica multum pendet, ut multis probat Lessius cap. 32. dub. 3. Est etiam contra fidelitatem Republicæ debitam, quæ exigit ut Ministri procurentur quam maxime idonei. Nec verum est quòd œconomus non teneatur domino suo procurare operarios aptissimos, maxime ubi commode & sine ullo suo dispendio potest: quis enim veller assumere talem œconomum, quem ea mente esse intelligeret.

CAPUT LXIX.

Tribus præsertim modis acquiruntur beneficia.

569 **P**rimò electione, subsequatâ legitimâ confirmatione. Secundò præsentatione Patroni, accedente institutione Prælati Ecclesiastici. Tertio liberâ collatione. Electio est alicu-

jus ad prælaturam vel dignitatem Ecclesiasticam canonicè facta vocatio, confirmatione Superioris legitimè approbata. Ante confirmationem electus solum habet jus ad rem, post confirmationem jus in re. Forma canonica electionis triplex assignatur cap. 42. de electione. Prima & ordinaria per scrutinium, seu collectionem suffragiorum à scrutatoribus, in qua necesse est ut major vel sanior pars suffragantium in unum & eundem concurrat. Secunda per compromissum, cum omnes electores (non enim valet compromissum nisi omnes consentiant) capitulariter congregati, aut vel pluribus viris idoneis eligendi tribuunt potestatem. Tercia quasi per inspirationem, seu subitanam omnium in eundem acclamationem, quæ dici solet via Spiritus sancti: ad quam requiritur ut nulla præcesserit nominatio, nec specialis tractatus, ac nemine discrepante, consentiant, ita ut uno velut ore eligant omnes.

570 Electioni affinis est *postulatio*, quæ est simplex Capituli ad Superiorem facta petitio, ut certa persona (quæ eligi non potest, ob aliquem defectum dispensabilem) ad prælaturam seu dignitatem Ecclesiasticam, non obstante illo defectu, promoveatur; si tamen major pars ad electionem processerit, electio prævalet, utpote juri conformior.

571 *Præsentatio* est personæ alicujus exhibitio, Episcopo vel alteri ad quem institutio pertinet, legitimè facta ab eo qui habet jus patronatus, ut ei beneficium conferat & instituat. Quod si præsentatus sit idoneus, licet nullum jus spirituale acquirat, per præsentationem à Laico factam, Prælati tenetur eum instituire: nec valet institutio sine patrono facta, ubi beneficium est patronatum. Si tamen Patronus debito tempore non præsentaverit, id est intra quatuor menses à vacatione beneficii (dum patronatus est laicus) vel intra sex menses (dum est Ecclesiasticus) beneficium devolvitur ad Episcopum. Ad parochiale verò beneficium præsentatio fieri debet intra 20. dies ex Const. Pii V. ubi ea recepta est.

572 Hinc patet quid sit jus patronatus, est enim jus taliter præsentandi ad beneficium vacans. Et tribus modis acquiritur patronatus laicus: fundatione ipsius Patroni (juxta illud, *Patronum faciunt dos, adificatio, fundus*. Ecclesiasticus verò patronatus non acquiritur ex fundatione Ecclesiæ, de bonis patrimonialibus ipsius Patroni, sed de bonis Ecclesiæ, cui præest, vel in qua dignitatem habet. Bassæus verbo *beneficium* n. 3.

Ad præsentationem accedit *nominatio*, quâ Principes, ex indulto Summi Pontificis, nominant promovendos ad prælaturas vel dignitates Ecclesiasticas, in terris sibi subjectis, uti & Universitates aliquando nominant ad beneficia vacantia vel vacatura, de quibus agunt Garcia, Rebuffus, & alii.

573 *Collatio* est concessio juris in beneficium li-

berè (id est independenter à præsentatione & nominatione alterius) facta ab habente potestatem. Differt ab institutione strictè sumpta, quòd hæc sit concessio juris non libera. Summus Pontifex, tamquam supremus rerum ecclesiasticarum Dispensator, habet jus conferendi beneficia per totam Ecclesiam. Quæ quidem conferre potest tribus modis. Primò jure præventionis, ut quando alicui confert expectativam ad beneficium primò vacaturum. Secundò jure concursus cum Episcopis, aliisque Collatoribus: quo casu valet collatio ejus qui prior contulit. Tertiò jure devolutionis, quando ex Canonum dispositione collatio ad ipsum devolvitur, ratione criminis vel negligentiae Collatoris: si enim beneficia & dignitates infra Episcopatum & Abbatiam non conferantur intra sex menses; vel si collatio aut resignatio fuerit simoniaca, jus collationis devolvitur gradatim ad Episcopum, ab Episcopo ad Archiepiscopum, ab Archiepiscopo ad Papam, qui ad vitandas confusiones & lites, nunquam vel rarò utitur jure præventionis & concursus, reservatis sibi, in multis Ecclesiis, certis in anno mensibus, reliquis Episcopo relicta. Qui quidem Episcopus est primus Collator omnium beneficiorum suæ Diocesis, nisi ex fundatione vel consuetudine legitime præscripta jus conferendi alteri competat, v. g. Capitulo, Decano, Præposito, Abbati, vel alteri Ecclesiastico. Laicus enim nullà præscriptione vel consuetudine, etiam immemoriali, conferre potest beneficium Ecclesiasticum, nisi materialiter & instrumentaliter ex privilegio Papæ. An autem jus illud conferendi transeat ad Capitulum Sede vacante? Respondeo negativè, exceptis beneficiis quæ Capitulum cum Episcopo conferre solebat. Potest tamen, Sede vacante, instituere præsentatos, electos confirmare, recipere resignationes, & causas permutationis, & beneficia unire ex causa legitima.

CAPUT LXX.

Tribus etiam modis beneficia amittuntur.

574 **U**Tique dispositione juris, sententiâ Judicis, & liberâ dispositione per renuntiationem, resignationem, vel permutationem.

Dispositione juris amittitur, primò per professionem religiosam. Secundò per matrimonium validum. Tertiò per obtentionem & pacificam possessionem alterius beneficii incompatibilis. Quartò per varia crimina, quibus jura imponunt pœnam privationis ipso facto incurrendam, cujusmodi sunt simonia, homicidium qualificatum (per sicarium mercede conductum) hæresis, violenta intrusio sui ipsius in beneficium, percussio Episcopi, vel Cardinalis, falsificatio litterarum Apostolicarum. Sunt & alia crimina, quibus ea pœna imposita est, sed non ipso facto, ut homicidium simplex, perjurium, sacrilegium, adulterium, in quibus requiritur sententia condemnatoria, in prioribus non nisi criminis declaratoria, de

quo in materia de legibus.

Resignatio beneficii est libera illius dimissio, in manus legitimi Superioris eam acceptantis. Duplex est, pura; quâ quis dimittit beneficium in manus Superioris, absolute & sine ulla conditione; ut de eo secundum suam conscientiam disponat; & conditionata, quâ dimittit illud, vel causâ permutandis, vel in favorem tertii cum conditione, seu clausula, *nec aliter, nec aliâ*. Et hæc ex stylo Curia regulariter fieri debet in manus Papæ: quamvis enim beneficiatus resignare possit in manus Ordinarii, supplicando ut conferat certæ personæ; Ordinarius tamen ad hoc obligari non potest, nec resignationem factam in favorem alicujus acceptare ut puram, ac deinde conferre beneficium cui voluerit, quidquid alicui dixerint. Ut autem resignatio valida sit, requiritur primò ut sit libera: quia facta ex metu vel dolo est irrita, vel irritanda. Secundò coram legitimo Superiore; aliâs non valet ex parte Ecclesiæ, sed solum ex parte renuntiantis, cui legitimus Superior, etiam invito, potest auferre, atque conferre; nisi re adhuc integrâ revocaverit suam renuntiationem. Tertiò debet esse acceptata à Superiore: qui si recuset malitiosè, & absque justa causâ, cogi potest à suo Superiore, & si resignatio facta sit in favorem, conferre debet illi in cujus favorem (cum clausula consueta) facta est resignatio; aliâs provisio non valebit, etiamsi à Papa sit facta. Bassæus verbo *benef. n. 9*. Quartò, si beneficium sit electivum, vel patronatum, requiritur consensus electorum, vel Patroni. Quintò, resignans post resignationem supervivere debet viginti dies, si sit infirmus; aliâs beneficium per mortem, non per resignationem vacare censetur, ex reg. Cancellariæ Romanæ. Quam stylus Curia extendit etiam ad resignationem factam à sano. Zypæus tamen in *Analyti tit. de renuntiatione* docet Legatum Papæ posse illi regulâ derogare, etiam cum præjudicio graduatorum expectantium. Sextò, resignatio publicari debet in loco beneficii intra sex menses, si resignatio fiat in Curia Romana, & beneficium sit citra montes; intra novem, si ultra montes. At si resignatio fiat extra Curiam Romanam, Ordinarius conferre debet intra mensem. Quæ etiam locum habent in permutatione, nisi quòd hæc solum intra tres menses publicanda sit in loco beneficii, si facta sit extra Romanam Curiam, cujus temporis lapsus definitur à die quo oblata fuit supplicatio. Bassæus *n. 7*.

Porro beneficiorum Papæ non reservatorum permutatio fieri potest in manus Ordinarii. Quòd si beneficia pluribus Ordinariis subiaceant, faciendâ est in manus plurium; & si habeant Collatorem inferiorem Ordinario, hic debet permutantes ad eum remittere pro collatione ipsis faciendâ, accedente tamen consensu Patroni vel Patronorum, sub pœna nullitatis. Quòd si executio permutationis